

Fagforbundet

Til: Stortingets Utdannings- og forskningskomité
Fra: Fagforbundet

Våre anbefalinger:

- 1. 50 millioner kroner til å ansette 150 nye miljøarbeidere i skolen*
- 2. Tiltak for å stimulere til at Fagbrev på jobb særlig tas i bruk i omsorgs- og oppveksttjenestene i levekårsutsatte områder*
- 3. 750 nye fullfinansierte fagskoleplasser*

Fagforbundets rolle i oppvekst- og utdanningssektoren:

Fagforbundet er Norges største fagforbund, har 200 000 medlemmer i kommunal sektor, og i alt 18 000 tillitsvalgte. Samlet har vi ca. 50 000 yrkesaktive medlemmer i oppvekstsektoren, og er den største organisasjonen blant ansatte i SFO og barnehager. Flesteparten av alle barne- og ungdomsarbeidere er medlemmer i Fagforbundet enten arbeidsstedet er barnehage, skole eller SFO.

Vår overordna vurdering av budsjettforslaget:

Fagforbundet er fornøye med at regjeringen i en stram økonomisk situasjon prioriterer rettferdig fordeling og trygghet. Det viktigste for Fagforbundet er at medlemmene ikke opplever en forverring i den økonomiske krisen som mange står i. Vi oppfatter at forslaget til statsbudsjett også har en god fordelingsprofil i prioriteringene på utdanningsområdet. Det viser seg blant annet i styrkinger for yrkesfag, i særlige innsatser for levekårsutsatte områder, og tydelige satsinger på kompetanseløft og etter- og videreutdanning som omfatter brede grupper av ansatte på oppvekstfeltet.

Barnehagen, skolen og SFO er arbeidsplass for mange yrkesgrupper, også utover de som er utdannet lærere/pedagoger - og det er behov for å styrke hele laget rundt barn og unge. Dette må gjenspeiles i organisering, ansvar og oppgavefordeling, og ikke minst tilgangen til kompetansetiltak. Dette må også være bærende elementer i de lokale pilotene og prosjektene for tillitsreform som det nå foreslås avsatt midler til. Vi er videre enige i at det nå er riktig å vri noe av kompetansehevingsmidlene fra skole til barnehage, og vil understreke viktigheten av at mye av dette legges inn i tiltak som i utgangspunktet favner bredt mellom de ulike yrkesgrupper. Fagforbundet er i det store og hele fornøye med satsingen på kompetanse- og kvalitetstiltak i barnehagene. Vi er dessuten glade for at det bevilges egne midler til kompetanse for ansatte i SFO og oppfølging av rammeplan (kap. 226, post 21). Dette ser vi som begynnelsen på en større, nødvendig opptrapping av kompetanse og etter- og videreutdanningstiltak i SFO.

Vil vil også særlig framheve den foreslåtte styrkingen av fagbrev på jobb. Vi oppfatter ordningen som viktig med tanke på inkludering i arbeidslivet, og for å få mest mulig ut av ressursene i offentlige tjenester. Dette vil bli stadig viktigere ettersom vi vet at mangel på folk og kompetanse vil være en av de store utfordringene i kommunene framover. Fagbrev på jobb er kanskje en særlig viktig ordning ved tjenestesteder i levekårsutsatte områder, der det er maktpåliggende å heve kvaliteten i tjenestene og samtidig unngå å støte utsatte ansatte med relativt svak tilknytning ut av arbeidslivet. Nedenfor omtaler vi tre konkrete anbefalinger til Stortingets arbeid med

statsbudsjettet.

Nærmere om Fagforbundets anbefalinger:

1. Styrke laget rundt eleven

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, Post 60 Innbyggertilskudd

Anbefaling:

- Øke posten med 50 millioner kroner for å ansette 150 nye miljøarbeidere i skolen.
- Avsetningen åpner for at kommuner ut fra lokale behov kan prioritere å ansette andre supplerende fagarbeidergrupper, for eksempel barne- og ungdomsarbeidere og vaktmestre

Nærmere om forslaget:

Et styrket tverrfaglig lag i skolen er viktig for å frigjøre lærerens tid til undervisning, mer helhetlig oppfølging av hver enkelt elev og en mer inkluderende og sosialt utjevne skole. Å investere i laget rundt elevene i de tidlige skoleårene er rimelig og effektiv folkehelseinnsats. Behovet for flere yrkesgrupper i skolen har blitt påpekt i en rekke undersøkelser og av utvalg som har vurdert læreres tidsbruk og oppgavegliding, blant annet Tidsbrukutvalget. Det samme behovet blir også påpekt i anbefalinger som går på tiltak for å bedre barn og unges psykiske helse, og tilrettelegging av skolehverdagen for elever som trenger spesiell oppfølging. Ved en slik avsetning, bør det være rom for at kommuner ut fra lokale behov kan prioritere å ansette andre fagarbeidergrupper, for eksempel barne- og ungdomsarbeidere og vaktmestre.

2. Fagbrev på jobb

Kap. 258 Tiltak for Livslang læring, Post 69 Tiltak for fullføring og kvalifisering i vidaregående opplæring

Anbefaling:

- Vurdere tiltak for å bidra til at ordningen særlig tas i bruk innenfor omsorgs- og oppveksttjenester i de geografiske områdene som i blir definert som særlig levekårsutsatte i NOU 2020: 16 (Levekår i byer).

Nærmere om forslaget:

Fagforbundet er svært glade for forslaget om å øke bevilgningen til 60 millioner kroner for å stimulere til økt bruk av Fagbrev på jobb. For oss er det en grunnsetning at økte kvalitets- og kompetansekrav i offentlige tjenester alltid må følges av styrkede muligheter for den enkelte til å skaffe seg kompetanse som matcher kravene. Fagbrev på jobb er viktig for å gi voksne uten fullført videregående opplæring en realistisk veg til formalisert kompetanse og en sikrere tilknytning til arbeidslivet. For svært mange av de som utgjør målgruppen for denne ordningen er det helt avgjørende å kunne holde fram i inntektsgivende arbeid samtidig som man kvalifiserer seg for et fagbrev. Tiltaket er kanskje særlig viktig i levekårsutsatte områder der det er behov for et solid lag rundt hvert enkelt barn med blant annet sterk barnefaglig og psykosial kompetanse. Slik sett passer denne styrkingen godt inn i regjeringens øvrige styrkinger av tiltak særlig rettet mot levekårsutsatte områder. Vi ber regjeringa og Stortinget vurdere å treffes egne tiltak for å stimulere til at ordningen tas i bruk innenfor omsorgs- og oppveksttjenester i de geografiske områdene som i *NOU 2020: 16 Levekår i byer* blir definert som særlig levekårsutsatte.

Sett i sammenheng med muligheter for videreutdanning via fagskole, kan tiltaket også være bidrag til en helhetlig politikk for å utvikle nye sammenhengende opplæringsløp og karriereveger for eldre arbeidstakere uten formalisert kompetanse.

3. Fagskoleplasser

Kap. 240 Fagskular, post 60 Driftstilskot til fagskular, kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd

Anbefaling:

- 30 millioner til 750 nye studieplasser til fagskolen

Nærmere om forslaget:

Vi er i helhet positive til det som blir foreslått på fagskoleområdet i statsbudsjettet. 20 millioner til 500 nye studieplasser er en god start mot 1000 nye plasser til fagskoler i året. Det er en reell opptrapping sammenliknet med tidligere. Vi er videre positive til at det bevilges 52 mill. til tilskuddsordningen for utviklingsmidler til fagskolene og til etablering av en ny ordning med sentre for fremragende høyere yrkesfaglig utdanning som skal lyses ut og forvaltes av HK-dir. Imidlertid vil vi foreslå at målet for nye fagskoleplasser økes til 750 i forhold til budsjettforslaget. I dag gjennomgår de fleste sektorer betydelige endringer når det gjelder krav og forutsetninger for tjeneste- og yrkesutøvelsen. Økte politiske ambisjoner for blant annet samhandling i helsetjenestene, og bedre kvalitet i SFO og barnehagene, aktualiserer dette for mange av våre medlemmer. Det samme gjør omstillinger som følger av blant annet ny teknologi og behovet for klimatilpasning i kommunal virksomhet. Fagforbundet mener på den bakgrunn at det er behov for en strategisk satsing på å bygge opp fleksible, arbeidslivsnære kompetanseutviklingstilbud som vil gi alle ansattegrupper mulighet for et lærende arbeidsliv. Vi har forståelse for at budsjettet må være stramt, men vil argumentere for at fagskolene har en særlig viktig rolle i å ruste arbeidslivet til nødvendig omstilling.